

JUR1120 Utlendingsrett

Oppgaveteksten lyder: "Redegjør for forholdsmessighetsvurderingen som må foretas ved utvisning av en utlending." Oppgaven faller klart innenfor læringskravene, hvor det etter at studentene skal ha kjennskap til "Materielle og prosessuelle regler for utlendingers adgang til riket, arbeid, opphold og bosetting, samt bortvisning og utvisning." Emnets pensum er hovedsakelig Øyvind Dybvik Øyen (red.), Lærebok i utlendingsrett (2013), hvor utvisning av utlendinger er diskutert i kap. 13. Særlig relevant for oppgavens tema er kap. 13.4, s. 377-398.

Oppgaven kan godt sies å være litt "kjedelig", ved at det i nokså stor grad åpnes for gjengivelse fra læreboken. Dette skyldes i stor grad at emnet er på bachelor-nivå (jf. også læringskravet: "kjennskap til"), som tas av studenter med svært ulik bakgrunn. Blant studentene er blant annet studenter på 3. studieår på juridisk fakultet, enkeltmnestudenter fra andre fakulteter uten juridisk bakgrunn, eller enkeltmnestudenter som er ferdig utdannet (som regel ikke i rettsvitenskap) og som har behov for emnet i sitt yrke. Under sensuren bør det derfor bæres i minnet at ikke alle studentene har juridisk erfaring.

Utgangspunktet for besvarelsen vil være utlendingsloven § 70 første ledd: "En utlending kan ikke utvises dersom det i betraktning av forholdets alvor og utlendingens tilknytning til riket vil være et uforholdsmessig tiltak overfor utlendingen selv eller de nærmeste familiemedlemmene. I saker som berører barn, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn." Testen for studentene vil være å tolke lovbestemmelsen, samt å trekke inn andre relevante elementer. Bestemmelsen suppleres av utlendingsforskriften § 14-1, som bør nevnes, men som ikke behøver å behandles i vesentlig utstrekning.

De sentrale kriterier er "forholdets alvor" og "utlendingens tilknytning til riket". Det er disse elementene som skal avveies mot hverandre. "Forholdets alvor" viser til det forholdet som begrunner utvisning, jf. §§ 66 til 68. Det er verken ønskelig eller nødvendig å gå vesentlig inn på tolkningen av disse bestemmelsene. Med hensyn til tilknytningskriteriet gir læreboken retningslinjer på s. 385-386, og det må forventes at studentene går inn på dette. Det må videre forventes av studentene at de får frem at forholdsmessigheten må vurderes både for utlendingen selv og for de nærmeste familiemedlemmene. For relevante kriterier for disse vurderingene, se lærebokens "bokser" på s. 386 og 389.

Slik læreboken er bygget opp, må det likevel antas at mange studenter vil skrive en besvarelse som fokuserer på EMK art. 8 annet ledd snarere enn utl. § 70. Dette er helt greit, men det må da kreves at studentene får presist frem hvordan forholdet mellom bestemmelsene er. Art. 8 annet ledd lyder (på norsk): "Det skal ikke skje noe inngrep av offentlig myndighet i utøvelsen av denne rettighet unntatt når dette er i samsvar med loven og er nødvendig i et demokratisk samfunn av hensyn til den nasjonale sikkerhet, offentlige trygghet eller landets økonomiske velferd, for å forebygge uorden eller kriminalitet, for å beskytte helse eller moral, eller for å beskytte andres rettigheter og friheter." Læreboken redegjør for hvordan dette innebærer et krav til et tvingende samfunnsbehov og til en proporsjonalitetsvurdering, og studentene kan her honoreres etter hvor utførlig og presist de gjengir momenter fra læreboken.

Utover dette vil det variere hva studentene behandler. Mange vil formodentlig si noe om hva utvisning er, hvem som kan utvises, osv (lærebokens kap. 13.1 og 13.2), mange vil muligens si noe om utgangspunktet om at staten selv bestemmer hvem som har opphold på statens territorium og hva dette innebærer, mange vil si noe om § 69 jf. Grunnloven § 106 (forbudet mot utvisning av norske statsborgere). Studentene har også en doms- og kjennsessamling med flere dommer av konkret relevans, slik som EMDs dommer i Nunez- og Antwi-sakene, samt Rt. 2015 s. 93 (Maria-

saken). Studenter som bruker disse dommene aktivt må få honnør for det, særlig dersom det gjøres med en god metode.

Det er en "planke" i den forstand at alle studenter bør finne § 70, EMK art. 8 og de tre dommene. Doms- og kjennelsessamlingen ble dessverre utsolgt fra JSU, så noen studenter har ikke hatt den med. Unnlatelse av å nevne dommene kan derfor unnskyldes hvis resten er bra, men ikke å finne § 70 og/eller art. 8 fører fort til ikke bestått. For øvrig må kandidatene vurderes etter hvor presist og utførlig de skriver, både metodisk og materielt.

Jeg har ikke selv lest noen besvarelser ennå, så det kan tenkes at det kommer en justert versjon. Jeg tar imidlertid uansett gjerne imot innspill til hvordan veiledningen kan forbedres eller presiseres.

Vennlig hilsen
Kjetil.